Verohallinto
PL 325
00052 VERO

23.2.2026

Eduskunnan Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite
HE 198/2025 vp / Kirjallinen ja suullinen kuuleminen 20.2.2026 / Lisäselvitys 23.2.2026

Eduskunnan Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Verohallinnon asiantuntijan kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Toimitan lausuntooni lisäselvityksen kuulemisessa esitetyn kysymyksen johdosta. Kysymyksessä pyydettiin selvittämään harmaan talouden määrää tällä hetkellä. Vastauksena esitän seuraavaa:

Viranomaisten yhteisellä harmaatalous & talousrikollisuus -sivustolla julkaistiin tammikuussa 2026 päivitetyt tiedot Suomea koskevista harmaan talouden tutkimuksista (https://www.vero.fi/harmaa-talous-rikollisuus/laajuus/arvioita-harmaasta-taloudesta-ja-verovajeesta/). Harmaalle taloudelle ei ole olemassa yhtenäistä ja yleisesti hyväksyttyä määritelmää, minkä vuoksi käsitteen sisältö vaihtelee eri tutkimuksissa. Tutkimuksen kohteen ja siitä käytettävän termin valintaan on voinut vaikuttaa myös se, onko tutkimuksen lähestymistapa kansantaloudellinen, verotuksellinen vai työvoiman käyttöön perustuva.

• Tutkimuksissa esitetyt arviot harmaan talouden määrästä Suomessa vaihtelevat 2,5 prosentista 20 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Usein harmaan talouden osuus BKT:sta on Suomessa arvioitu olevan alle Euroopan maiden keskiarvon.

• Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön vuonna 2022 julkaisemassa selvityskokonaisuudessa tehtyjen arvioiden mukaan pimeän työn määrä Suomessa oli vuosittain noin 900–1 400 miljoonaa euroa vuosina 2014–2020. Siitä aiheutui arviolta 300–480 miljoonan euron vuosittaiset verojen ja sosiaalivakuutusmaksujen menetykset. Palkansaajien pimeiden palkkojen osuus oli alle prosentti heille maksetuista kaikista palkoista. Osakeyhtiön osakkailla vastaava osuus oli lähes 10 prosenttia. Elinkeinonharjoittajilla pimeän työn osuus oli noin 10 prosenttia elinkeinotoiminnan tuloksesta.

Lisäksi arvonlisäverotuksen osalta on selvitetty verovajeen määrää. Verohallinnon arvion mukaan vuoden 2023 arvonlisäverovajearvio on noin 600 miljoonaa euroa eli noin 3 prosenttia arvonlisäveroilmoitusten summasta, josta noin yksi prosenttiyksikkö oli verovelkoja. Vastaava arvio on tuotettu vuodesta 2019 alkaen ja arvio on pysynyt vakaana, noin kolmessa prosentissa läpi mittausjakson.

Taito von Konow
Johtava asiantuntija
Verohallinnon Esikunta- ja oikeusyksikkö